

صد مانیفست

مانیفست‌های هنرمندان
از فوتوریست‌ها تا استاکیست‌ها

آکس دانچف

مهدی امیرخانلو

- ۱۵ سپاسگزاری و توصیح مترحم
- ۱۹ مقدمه مایهست دادن له وعلیه
- ۳۹ برای مطالعه بیشتر
- ۴۳ توصیحی درباره متن ها
- ۴۵ مایهست ۱ اف تی ماریتی، بیان گذاری و مایهست فوتوریسم (۱۹۰۹)
- ۵۷ مایهست ۲ اومرتو بوچوی و دیگران، مایهست نقاشان فوتوریست (۱۹۱۰)
- ۶۴ مایهست ۳ اومرتو بوچوی و دیگران، نقاشی فوتوریستی مایهست فی (۱۹۱۰)
- ۷۱ مایهست ۴ تاکامورا کوتارو، حورشید سر (۱۹۱۰)
- ۸۰ مایهست ۵ اف تی ماریتی، علیه ویرست گرا (۱۹۱۰)
- ۸۳ مایهست ۶ گیوم آپولیر، درباب سوژه نقاشی مدرن (۱۹۱۲)
- ۸۸ مایهست ۷ والتین دو سن پوان، مایهست ریان فوتوریست (۱۹۱۲)
- ۹۷ مایهست ۸ واسیلی کاندیسکی و فرانتس مارک، مقدمه سالنامه سوارکار آبی
- ۱۰۲ مایهست ۹ والتین دو سن پوان، مایهست فوتوریستی شهوت (۱۹۱۳)
- مایهست ۱۰ میحائیل لاریووف و اتالیا گنچارووا، رایویست ها و فوتوریست ها
- ۱۱۰ یک مایهست (۱۹۱۳)
- ۱۲۰ مایهست ۱۱ گیوم آپولیر، مایهست فوتوریستی علیه سنت (۱۹۱۳)
- ۱۲۴ مایهست ۱۲ کارلو کازا، نقاشی کردن صداها، همهمه ها و بوها (۱۹۱۳)
- ۱۳۳ مایهست ۱۳ حاکومونالا، مایهست فوتوریستی درباب لباس مردان (۱۹۱۳)
- ۱۳۹ مایهست ۱۴ میالوی، گرین گویه هایی درباب فوتوریسم (۱۹۱۴)
- ۱۴۸ مایهست ۱۵ ریچوتو کاندو، هر سر بریست (۱۹۱۴)
- مایهست ۱۶ ماریتی و سی آر دانلیو بویسون، مایهست فوتوریسم
- ۱۵۶ علیه هرانگلیسی (۱۹۱۴)
- ۱۶۲ مایهست ۱۷ ویدام لوئیس و دیگران، مایهست (۱۹۱۴)

۳۴۷	مایهست ۳۹ ترستان تسارا و دیگران، دادا همه چیررامی شوراند (۱۹۲۱)	۱۷۲	مایهست ۱۸ ویدام لوئیس و دیگران، گردباد ما (۱۹۱۴)
۳۵۳	مایهست ۴۰ ماونل مایلس آرسه، یک رهمود استریدنتی (۱۹۲۱)	۱۷۶	مایهست ۱۹ آنتویو سست الیا، مایهست معماری فوتوریستی (۱۹۱۴)
۳۶۷	مایهست ۴۱ ژینگا ورتوف، ما سححه ای اریک مایهست (۱۹۲۲)	۱۸۵	مایهست ۲۰ اف تی ماریتی و دیگران، ستر فوتوریستی حگ (۱۹۱۴)
۳۷۵	مایهست ۴۲ تنووان دوسورح و دیگران، مایهست شماره ۱ دستیل (۱۹۲۲)	۱۸۷	مایهست ۲۱ میالوی، مایهست فمیسیسم (۱۹۱۴)
۳۷۹	مایهست ۴۳ ویسته اوئیدورو، باید حلق کیم (۱۹۲۲)	۱۹۲	مایهست ۲۲ کارلو کازا، نقاشی حگ (۱۹۱۵)
۳۸۲	مایهست ۴۴ آکساندر رادچکو، مایهست گروه هنرمندان کاستراکتیویست (حدود ۱۹۲۲)	۲۰۰	مایهست ۲۳ ولادیمیر مایاکوفسکی، یک قطره قیر (۱۹۱۵)
۳۸۸	مایهست ۴۵ لوکوروریه، به سوی یک معماری (۱۹۲۳)	۲۰۶	مایهست ۲۴. کاریمیر مالویچ، مایهست سوپر ماتیسیم (۱۹۱۶)
۳۹۸	مایهست ۴۶ تنووان دوسورح و دیگران، مایهست هرپرولتری (۱۹۲۳)	۲۳۹	مایهست ۲۵ هوگونال، مایهست دادا (۱۹۱۶)
۴۰۲	مایهست ۴۷ توموشی مورایاما و دیگران، مایهست ماوو (۱۹۲۳)	۲۴۴	مایهست ۲۶ الگارارونوا، کویسیسم، فوتوریسم، سوپر ماتیسیم (۱۹۱۷)
۴۰۷	مایهست ۴۸ داوید آلفارو سیکنیروس و دیگران، مایهست اتحادیه کارگران، تکسیسین ها، نقاشان و محسمه ساران مکریکی (۱۹۲۳)	۲۴۹	مایهست ۲۷ ولادیمیر مایاکوفسکی و دیگران، مایهست ائتلاف سرپایی فوتوریست ها (۱۹۱۸)
۴۱۲	مایهست ۴۹ گروه سرح، مایهست (۱۹۲۴)	۲۵۲	مایهست ۲۸ ترستان تسارا، مایهست دادا (۱۹۱۸)
۴۱۵	مایهست ۵۰ آندره برتون، مایهست سوررئالیسم (۱۹۲۴)	۲۶۸	مایهست ۲۹ ریشارت هولریک، بحستین مایهست آلمانی دادا (۱۹۱۸)
۴۳۰	مایهست ۵۱ حوسه کارلوس ماریاتیگی، هر، انقلاب و انحطاط (۱۹۲۶)	۲۷۶	مایهست ۳۰ آمده اورانفان و شارل ادوار ژایره [لوکوروریه]، پوریسم (۱۹۱۸)
۴۳۶	مایهست ۵۲ سالوادوردالی و دیگران، مایهست ررد (۱۹۲۸)	-	مایهست ۳۱ آکساندر رادچکو و دیگران، مایهست سوپر ماتیسیت ها و نقاشان غیرانژکتیو (۱۹۱۹)
۴۴۷	مایهست ۵۳ اسوالد آندراده، مایهست کایبالیسم (۱۹۲۸)	۲۸۱	مایهست ۳۲ ریشارت هولریک و رائول هاوسمان، دادائیسیم چیست و در آلمان چه می خواهد؟ (۱۹۱۹)
۴۵۶	مایهست ۵۴ آندره برتون، مایهست دوم سوررئالیسم (۱۹۲۹)	۲۸۵	مایهست ۳۳ والتر گروپیوس، معماری چیست؟ (۱۹۱۹)
۴۶۸	مایهست ۵۵ اف تی ماریتی و فیلیا، مایهست آشپری فوتوریستی (۱۹۳۰)	۲۸۸	مایهست ۳۴. فرانسیس پیکابیا، مایهست دادا (۱۹۲۰)
۴۷۹	مایهست ۵۶ کانو حان رید نیویورک، پیش نویس مایهست (۱۹۳۲)	۲۹۳	مایهست ۳۵ فرانسیس پیکابیا، مایهست کایبالیستی دادا (۱۹۲۰)
۴۸۷	مایهست ۵۷ ماریوسیروی، مایهست نقاشی دیواری (۱۹۳۳)	۲۹۷	مایهست ۳۶ ترستان تسارا و دیگران، بیست و سه مایهست برای حشش دادا (۱۹۲۰)
۴۹۳	مایهست ۵۸ کارولی (شارل) شیراتو و دیگران، مایهست دیمانسیویسیسم (۱۹۳۶)	۳۰۰	مایهست ۳۷ نائوم گانو و آنتون پُشیر، مایهست حشش رئالیسم (۱۹۲۰)
۴۹۸	مایهست ۵۹ آندره برتون، دیگوریورا و لئون تروتسکی، مایهست نه سوی یک هر انقلابی آزاد (۱۹۳۸)	۳۳۵	مایهست ۳۸ لیونوف پاپووا، درباب سارماندهی محدود (حدود ۱۹۲۱)
۵۰۸	مایهست ۶۰ ژان (هانس) آرپ، هر انصمامی (۱۹۴۲)	۳۴۳	

۶۴۸	ماینفست ۸۶ رم کولهاس، بیویورک هدایای ماینفستی برای مهتس ناگاه به گذشته (۱۹۷۸)
۶۵۳	ماینفست ۸۷ کوپ هیملد(ل)ائو، معماری ناید شعله ورناشد (۱۹۸۰)
۶۵۸	ماینفست ۸۸ گئورگ نارلیتس، ابزار نقاشان (۱۹۸۵)
۶۶۷	ماینفست ۸۹ آر بی کیتای، ماینفست اول دیاسپوریسم (۱۹۸۹)
۶۷۶	ماینفست ۹۰ لوس وودر، ماینفست (۱۹۹۳)
۶۸۰	ماینفست ۹۱ دگما ۹۵، ماینفست (۱۹۹۵)
۶۸۷	ماینفست ۹۲ مایکل تانکورت، ماینفست — (۱۹۹۶)
۶۹۰	ماینفست ۹۳ چارلر حنکس، ۱۳ گزاره درباره معماری پست مدرن (۱۹۹۶)
۶۹۴	ماینفست ۹۴ وربرهرتسوگ، اعلامیه میسوتا (۱۹۹۹)
۶۹۹	ماینفست ۹۵ بیلی چایلدیش و چارلر تامسون، ماینفست استاکیسم (۱۹۹۹)
۷۰۷	ماینفست ۹۶ تاکاشی موراکامی، ماینفست سوپرفلّت (۲۰۰۰)
۷۱۱	ماینفست ۹۷ بیلی چایلدیش و چارلر تامسون، ماینفست ریئدتریسم (۲۰۰۰)
۷۱۶	ماینفست ۹۸ آر بی کیتای، ماینفست دوم دیاسپوریسم (۲۰۰۷)
	ماینفست ۹۹ آستین ویلیامز و دیگران، ماینفست نه سوی یک اومایسم
۷۳۷	حدیدر معماری (۲۰۰۸)
	ماینفست ۱۰۰ احورث حانستون، شلی لی و دیگران، ماینفست بیان گذاری و قوانین سایر استاکیست های ماسول هیل (۲۰۰۹)
۷۴۸	
۷۵۳	فهرست نام ها

۵۱۳	ماینفست ۶۱ لوجوفونانا، ماینفست سمید (۱۹۴۶)
۵۲۳	ماینفست ۶۲ ادگار بیلی و دیگران، ماینفست ایوسیویسیسم (۱۹۴۶)
۵۲۷	ماینفست ۶۳ گُستانت بیونهوئیس، ماینفست (۱۹۴۸)
۵۳۸	ماینفست ۶۴ نارت بیومس، والا همیس اکون است (۱۹۴۸)
۵۴۵	ماینفست ۶۵ ویکتور واسارلی، یادداشت هایی برای یک ماینفست (۱۹۵۵)
۵۵۱	ماینفست ۶۶ حیرو بیوشیهارا، ماینفست گوتای (۱۹۵۶)
۵۵۹	ماینفست ۶۷ ژان تَنگلی، دردفاع ار استاتیک (۱۹۵۹)
۵۶۳	ماینفست ۶۸ فِرتیرا گولار، ماینفست بو-انصمامی (۱۹۵۹)
۵۷۰	ماینفست ۶۹ گوستاف متسگر، هر خود ویرانگر (۱۹۵۹، ۱۹۶۰، ۱۹۶۱)
۵۷۶	ماینفست ۷۰ گی دوبور، ماینفست سیتواسیویسیسم (۱۹۶۰)
۵۸۳	ماینفست ۷۱ کلاس اولدبرگ، من طرفدار هری هستم (۱۹۶۱)
۵۹۲	ماینفست ۷۲ گئورگ نارلیتس، ماینفست اول آشوب و بلوا، سحّه دوم (۱۹۶۱)
۵۹۸	ماینفست ۷۳ رافائل موتائیس اورتیس، دیستراکتیویسم یک ماینفست (۱۹۶۲)
۶۰۳	ماینفست ۷۴ جورج ماچوناس، ماینفست فلوکسوس (۱۹۶۳)
۶۰۸	ماینفست ۷۵ وولف فوستیل، ماینفست (۱۹۶۳)
۶۱۱	ماینفست ۷۶ اِستن ترکیخ، استعاره هایی در باب بیایی (۱۹۶۳)
۶۱۶	ماینفست ۷۷ استلی برون، یک ماینفست کوتاه (۱۹۶۴)
۶۱۹	ماینفست ۷۸ درک حارمن، ماینفست (۱۹۶۴)
۶۲۳	ماینفست ۷۹ رابرت وینچوری، معماری غیرسراسر است یک ماینفست ملایم (۱۹۶۶)
۶۲۷	ماینفست ۸۰ گیلبرت و جورج، قوانین محسمه ها (۱۹۶۹)
۶۳۰	ماینفست ۸۱ میرل لادرمن بوکلیس، ماینفست هرنگهداری (۱۹۶۹)
۶۳۵	ماینفست ۸۲ پل بیاگو، ماینفست هرلمس کردنی (۱۹۶۹)
۶۳۸	ماینفست ۸۳ گیلبرت و جورج، معنای هر ماچیست (۱۹۷۰)
۶۴۱	ماینفست ۸۴ داگلاس دیویس، ماینفست (۱۹۷۴)
۶۴۳	ماینفست ۸۵ ماریون دیب و دیگران، ماینفست حشش سورئالیسم عرب (۱۹۷۵)

به گفتهٔ ویرجیسیا وولف، «در دسامبر ۱۹۱۰ یا همان حدود، سرشت بشر تغییر کرد» [۱] مدرسیم مسلط شد. مایفست‌نویسی را می‌توان کمی دقیق‌تر از آن تعین کرد. در ۲۰ فوریه ۱۹۰۹ یا همان حدود، یعنی زمانی که «بنیان‌گذاری و مایفست فوتوریسم» (م ۱ در این کتاب) در صفحه اول روزنامه فیگارو با حروف درشت به چاپ رسید، مایفست‌نویسی با تمام قدرت آغار شد. آن سبب بلندآوازه به‌تتها سرآغار بهستی نویں را اعلام کرد، بلکه گرایش حدید، عملاً ژانری حدید، نوعی ماحراحیوی در عالم بیان هبری به راه انداخت

رورگاری مایفست‌نویسی ملک طلق شاهان و شاهرادگان بود. در قرن هفدهم، نویسندگان اعلامیه «ستمیدگان مستضعف انگلستان»^۱ آن را ربودند و به نفع خود استفاده کردند، آن‌ها یکی از گروه‌های مخالف رادیکال رمانهٔ خود بودند که به نام «حماران و تسطیح‌کنندگان»^۲ نیز شناخته می‌شدند. در سال ۱۸۴۸، کارل مارکس و فریدریش انگلس آن را از آن خود ساختند. مایفست کمویسم بحستین نمونه مایفست در دوران مدرن است، «سرمشق مایفست‌ها و حشش‌های مدریستی که بنا بود در سده بعدی از راه برسند» [۲] مایفست کمویسم بیش و پیش از همه مایفستی سیاسی بود — دعوت به برداشتن سلاح برای انقلاب لت مطلبش این بود و این هم حس حتام معروفش

کمویست‌ها بیرارند از آن‌که آرا و اهداف‌شان را پهان نگه دارند. آن‌ها علماً اعلام می‌کنند که هدف‌شان حرنا سربنگوی قهراً میرکل شرایط موحد محقق خواهد شد

1 "The Poor Oppressed People of England"

2 "The Diggers and Levellers"

لوطقات حاکم از انقلاب کمویستی لرزه اندام‌شان افتد. پرولتاریا حرربحر دست و پایش چبری برای ارد دست دادن ندارد. اما جهانی را به دست می‌آورد

کارگران جهان، متحد شوید! [۳]

اما مارکس خود عمیقاً نه «شعر انقلاب» علاقه‌مند بود — شکل‌ها و عبارات‌هایی که انقلاب را به قالب یک سرود درآورد — از همین روست که راهبرد بلاعی مایفست کمویسم همان اندازه فکرشده و ساخته و پرداخته است که تحلیل سیاسی آن [۴] مارشال برمن نیز برای نکته انگشت گذاشته است «مایفست، به سبب قدرت تحیل و بیر بیان و درک امکان‌های درحشان و حوفاکتی که لآحرم سرراه رندگی مدرن قرار دارد، رساله‌ای برحسته است. مایفست، علاوه بر هر آنچه هست، بحستین اثر هبری بزرگ مدریستی است»^۲ [۵] تعجب ندارد که برتولت برشت می‌خواست «مطومه‌ای» از آن بسازد با مصرع‌های شش‌رکی^۳، چنان‌که سرگی آیرنشتاین می‌خواست از سرمایه‌فیلمی بسازد. سحه اصلی ظاهراً در برابر اقتباس مقاوم است، اما مقدمه‌اش خود نوعی شعر مشور است و سرآغار دراماتیکش به واقع بمایشی است «شحی بر فرار اروپا پرسه می‌رند — شح چمویسم قدرت‌های اروپای پیر حملگی وارد اتحادی مقدس شده‌اند تا این شح را نتاراند. پاپ و ترار، متریح و گیرو، نیروهای رادیکال فراسه و حاسوسان پلیس آلمان» [۶] بسیاری از این تعابیر پیشگویانه یا آینده‌گرایانه (فوتوریستی) اند، در سال ۱۸۴۸ شح کمویسم، بیش از آن‌که کاح‌های حکومتی اروپا را

۱. مارکس در سرآغار هجدهم برومر لویی بوپارت می‌نویسد «اعلاب اجماعی مواد و مصالح سعر خود را نه از گذشته بلکه بنا ناند از آینده برگرد» — م

۲. تحریه مدرسه، مارسال برمن، برحه مراد فرهادسور، اشارات طرح نو، ح ۸، ۱۳۹۲، ص ۱۲۶ — م
۳. وزن معناری است که عالی آبار حماسی کلاسیک، مانند الباد وادسه وانه‌اند، به آن سروده‌سده‌اند (Hexameter) — م